

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI I-II DERSİNİN UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ VE UYGULAMA ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

EVALUATION OF THE PRESCHOOL TEACHING PRACTICE I-II COURSE
ACCORDING TO THE VIEWS OF THE PRACTICE TEACHERS AND THE STUDENT
TEACHERS

Semanur KADAKAL

MEB

Dr. Öğr. Üyesi Duygu YALMAN POLATLAR

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü

Özet

Bir öğretmenin yetiştirilmesinde en önemli aşamalardan birinin de öğretmen adaylarının okullarda uygulamalı olarak öğretmenlik deneyimi kazanması olduğu belirtilmektedir (Ünlüöner ve Boylu, 2007). Fakültedeki öğretim elemanlarıyla birlikte, sürecin okul boyutunda yani uygulama kısmında öğretmen adayının yetişmesine katkıda bulunacak, öğretmen adayına rehberlik edecek kişiler uygulama öğretmenleridir. MEB, uygulama öğretmenini “uygulama okulunda görevli öğretmenlik formasyonuna sahip, alanında deneyimli öğretmenler arasından seçilen, öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında rehberlik ve danışmanlık yapan öğretmen” olarak tanımlamıştır. Uygulama öğretmenleri işbirliğine açık, öğretme-öğrenme süreçlerini tanıtmaya istekli ve paylaşımcı kişiler olmalıdır (Coşkun & Yalın Uçar, 2012). Uygulama öğrencileri ilk mesleki deneyimlerini Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında uygulama öğretmenin rehberliğinde kazandığı için, uygulama öğretmenin de bu sürecin önemi kavramış ve sorumluluğunu biliyor olması gerekmektedir. Öğretmen adayları 4 yıllık lisans eğitimi sonunda edindikleri bilgileri ilk defa gerçek bir ortamda uygulama fırsatı bulmaktadırlar. Bu noktalardan hareketle, bu araştırmada aynı üniversitede eğitim gören okul öncesi öğretmen adaylarının ve uygulama öğretmenlerinin “Öğretmenlik Uygulaması I-II” dersi kapsamında okul öncesi eğitim kurumlarında yaptıkları uygulamalara yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu araştırma İstanbul ilinin Küçükçekmece, Bakırköy ve Ataköy ilçelerinden rastgele seçilmiş devlete bağlı 5 anaokulunda görev yapmakta olan 10 okul öncesi öğretmeni ile İstanbul’da bulunan bir vakıf üniversitesinde eğitim gören 10 okul öncesi öğretmen adayının Öğretmenlik Uygulaması I-II dersleriyle ilgili görüşlerini belirlemek üzere yapılmıştır. Araştırma kapsamında “Öğretmen Görüşme Formu” ve “Öğrenci Görüşme Formu” olmak üzere iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Öğretmen ve öğretmen adayları “Kartopu Örnekleme” yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmada 10 okul öncesi öğretmen adayı ve 10 uygulama öğretmeni olmak üzere toplamda 20 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşme

¹ Bu çalışma 2018 yılında 13.Okul Öncesi Eğitimi Öğrenci Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

yapılmıştır. Öğretmen adaylarının okuldaki aldıkları eğitimi teorik buldukları ve sınıf içinde çocukların ilgisini çekebilecek etkinlikler uygulayamadıklarını belirtirken, uygulama öğretmenleri ise sınıflarında öğretmen adaylarının bulunmasının özellikle sanat etkinliklerinde kendilerine destek olmak açısından avantaj sağladığını ancak sınıf yönetimi hâkimiyetlerini yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının kendileriyle iletişimini iyi bulurken, adayların kendilerini etkinlik uygulama süreçlerinde geliştirmeleri gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğretmen adayı, öğretmenlik uygulaması

Abstract

It is stated that one of the most important stages in the training of a teacher is that teacher candidates gain practical teaching experience in schools (Ünlüönen & Boylu, 2007). Together with the lecturers in the faculty, the people who will contribute to the training of the teacher candidate and guide the teacher candidate in the school dimension of the process, namely the application part, are the practice teachers. MoNE defines the practice teacher as "the teacher who has a teaching formation in the practice school, selected from among the experienced teachers, guides and counsels the teacher candidate in gaining the behaviors required by the teaching profession". Practice teachers should be open to collaboration, willing to introduce teaching-learning processes, and sharing (Coşkun & Yalın Uçar, 2012). Since the application students gained their first professional experience under the guidance of the practice within the scope of the Teaching Practice course, the practice teacher should understand the importance of this process and know his responsibility. Teacher candidates find the opportunity to apply the knowledge they have acquired at the end of their 4-year undergraduate education in a real environment for the first time. Based on these points, the aim of this study is to evaluate the opinions of preschool student teachers studying at the same university and practice teachers about their practices in preschool education institutions within the scope of the "Teaching Practice I-II" course.

This research was carried out to determine the opinions of 10 pre-school teachers working in 5 state kindergartens randomly selected from Küçükçekmece, Bakırköy and Ataköy districts of Istanbul province and 10 preschool student teachers studying at a foundation university in Istanbul on Teaching Practice I-II courses. Within the scope of the research, two data collection tools, "Teacher Interview Form" and "Student Interview Form", were used. The teachers and student teachers were determined by using the "snowball sampling" method. In the research, semi-structured interviews were conducted with a total of 20 people, including 10 preschool student teachers and 10 practice teachers. While the student teachers found the education they received at the university as theoretical and they could not implement activities that might interest children in the classroom, the practice teachers stated that the presence of teacher candidates in their classrooms provided an advantage especially in terms of supporting them in art activities, but they did not find their classroom management dominance sufficient. While the student teachers found their communication with them good, they stated that the student teachers should improve themselves in the activity implementation processes.

Keywords: Preschool education, student teacher, teaching practice.

Giriş

Öğretmen adaylarının fakültede edindikleri bilgileri, meslekî ortamda verimli ve güvenli olarak kullanabilmeleri ancak hizmet öncesinde yeterli uygulama imkânı bulmaları ile mümkündür (Harmandar, Bayrakçeken, Kıncal, Büyükkasap ve Kızılkaya, 2000). Yani öğretmen adayının eğitim fakültesinde almış olduğu teorik bilgi ne kadar mükemmel olursa olsun bunu uygulamaya dönüştüremiyor olması öğretmen adayını eksik kılmaktadır. Bu gerçek eğitim fakülteleri ve okullar arasındaki işbirliğinin önemine işaret etmektedir. Fakültedeki öğretim elemanlarıyla birlikte, sürecin okul boyutunda yani uygulama kısmında öğretmen adayının yetişmesine katkıda bulunacak, öğretmen adayına rehberlik edecek kişiler uygulama öğretmenleridir (Coşkun, 2012).

Okullarda verilen eğitimin nitelikli, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de en çok tartışılan konuların başında gelmektedir. Eğitimin niteliğini belirleyen etkenlerin başında da öğretmen yer almaktadır. Dolayısıyla bu niteliğin artırılabilmesi, öncelikle öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliliklerin bilinmesine ve bunların adaylara kazandırılmasına bağlıdır (Erdem, 2005). Pek çok kişinin itiraz edemeyeceği bir gerçek şudur ki; öğretmenler, öğretmenlik meselesinin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışlara yeterince sahip değilse, yetiştirecekleri öğrenciler de eksik olacaktır. Çünkü eğitimdeki kalite ve başarı, öğretmenin kalite ve başarısının bir yansımasıdır (Baştürk, 2009).

Uygulama derslerinin öğretmen adayının yetiştirilmesine getirdiği katkı dikkate alındığında, mevcut sorunların önceden belirlenip, gerekli önlemlerin alınması önem taşımaktadır. Bununla birlikte konu ile ilgili yapılan araştırmaların genellikle öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı olduğu ve okul öncesi öğretmenliğiyle ilgili çok az araştırma yapıldığı gözlenmektedir. (Seçer, Çeliköz ve Kayılı, 2010)

Öğretmenlik uygulaması öğretmen adaylarına fakültedeki deneyimlerini uygulama okullarında uygulama, ders planı hazırlama ve uygulama, uygulamaları ile ilgili öğretim elemanlarından, uygulama öğretmenlerinden ve öğrencilerden dönüt alma fırsatı veren ve yaptığı çalışmaları bir ürün dosyasında toplamasını öngören bir uygulamadır (YÖK, 1998a: 19; YÖK, 2007: 22). Öğretmen eğitiminde bu denli önemli bir yere sahip olan öğretmenlik uygulamasının özellikle öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği çalışmalar bulunmakla birlikte, öğretmenlik uygulamasının en temel paydaşlarından olan uygulama öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda farklı boyutlarıyla değerlendirilmesi eğitimcilerin ve araştırmacıların önünde duran bir sorun olarak ifade edilebilir (Aslan ve Sağlam, 2017)

Öğretmenlerin yetiştirilmesi/eğitimi, Türk eğitim tarihinde her zaman tartışılan konulardan biri olmuştur. Tartışmaların önemli bir nedeni öğretmen yetiştirme uygulamalarının Türkiye gerçeklerine uygun olmadığı düşüncesi; diğer bir tartışma alanı ise dersler, içerikleri ve uygulamalarıdır (Yüksel, 2011).

Öğretmenlik uygulamasının gerçek ortamı okuldur. Çünkü uygulama ancak gerçek ortamda yapıldığında öğretmen adayına gerekli deneyimleri kazandırır. Öğretmen adaylarının öğreticilik becerilerini geliştirebilmeleri ve mesleğin inceliklerini kavrayabilmeleri için gerçek okul ortamında bulunmaları gerekmektedir (YÖK, 1998). Bir avukat adayı, stajını ve uygulamasını yapmadan ve mahkemeye girmeden avukatlık belgesi alamıyor, bir doktor adayı hastanede hasta ile karşı karşıya gelmeden doktor olamıyorsa, bir öğretmen adayının da uygulama ve staj etkinliğinde bulunmaksızın öğretmen olması düşünülemez. Bu nedenle belli

kuramsal bilgilerin alınmasından sonra bir okul ortamında gözlem yapmak, öğretim etkinliğini planlamak ve öğretimi gerçekleştirmek öğretmen eğitimi programlarının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Gültekin, 1993). Bu nedenle öğretmen eğitimi programlarında uygulama etkinliklerinin stratejik bir önemi bulunmaktadır. Çünkü eğitsel bilgiler ancak uygulamalar yoluyla hayata geçirilebilmektedir. Uygulamalar, öğretmen adaylarına, yetişmekte oldukları mesleği tanıma fırsatı vermekte gerçek dünya ile karşılaşma olanağı sağlamaktadır. Bu bakımdan öğretmenlik uygulamalarının ciddi bir şekilde planlanması ve yürütülmesi gerekmektedir (Sılay ve Gök, 2004).

Öğretmen adayları, öğretmen olmak istedikleri için hizmet öncesi eğitim sürecine girerler ve bu eğitimde sadece nasıl öğreteceklerini öğrenmezler. Uygulama öğretmeni, öğretmen adaylarına tavsiyelerde bulunur; fakat bu, elbette, görevlerinden sadece biridir. Birçok çalışma, uygulama öğretmeni ile öğretmen adayı arasındaki ilişkiyi ele almıştır. Bu çalışmalar; öğretmen adaylarının okul sistemine, okul kültürüne uyumunun ve öğrenci öğrenmesini desteklemede etkililiğin artırılmasında uygulama öğretmeni-öğretmen adayı ilişkilerinin olumlu etkisini göstermiştir (Edwards and Collison 1996'dan akt. Yıldızlar, Kargı ve Özcan, 2011). Diğer yandan, uygulama öğretmenlerinde aranması gereken özelliklere bakıldığında bunların genelde gözardı edildiği görülmekte ve her öğretmen potansiyel uygulama öğretmeni olarak görülmektedir. Uygulama öğretmeni olabilmek için herhangi bir belirgin ölçüt olmadığı gibi, bu öğretmenlerin seçimi ya tamamen okul idaresine ya da üniversitedeki uygulama koordinatörüne bırakılmaktadır. Ancak bir öğretmen mesleğinde ne kadar yetkin olursa olsun, uygulama öğretmeni olabilmek için bazı ek becerilere sahip olması gerekmektedir (Kiraz, 2002). Uygulama öğretmenlerinin istekli ve ilgili olmaları, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterliklere üst düzeyde sahip olmaları ve kendilerini sürekli geliştiriyor olmaları öğretmen adaylarının nitelikli bir biçimde yetiştirilmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, uygulama öğretmenlerinin seçilmesini kolaylaştıracak objektif ölçütler geliştirilmelidir (Gökçe ve Demirhan, 2005).

PROBLEM

Uygulama öğrencilerinin mesleki hayatlarına ilk adımı attıkları deneyimleri olan Öğretmenlik Uygulaması I-II dersinde deneyimledikleri durumlar, yaşadıkları sorunlar ve bu süreci nasıl değerlendirdikleri ile ilgili görüşlerinin alındığı, değerlendirme sürecinin öğrenilmesi amaçlanan bir araştırmadır. Bu süreçte usta çırak ilişkisinden ziyade mesleki yolculuğa adım atan uygulama öğrencisine nasıl rehberlik edildiği önemlidir. Bu araştırmada Okul Öncesi Öğretmenlik Uygulaması I-II dersine yönelik uygulama öğrencilerine uygulama öğretmeni ve uygulama koordinatöründen beklentileri, uygulama okulundaki oryantasyon dönemi, uygulama öğretmeni ve çocuklarla olan iletişimi, rehberlik ve öz değerlendirme konularına yönelik sorular sorulmuştur. Uygulama öğretmenlerine ise uygulama öğretmenin yeterliliği, sınıfındaki uygulama öğrencisi ile iletişimi, uygulama öğrencisinin etkinlik yaptığı sırada neler yaptığı ve değerlendirme konularına yönelik sorular sorulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada öğretmen ve öğrencilerin bu sorunlara getirdikleri çözüm önerileri hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma deseni olarak nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Olgu bilim araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulur ve sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. Bunun yanında ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinde Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü 4.sınıfta okuyan öğretmen adayları ve uygulama yaptıkları okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan uygulama öğretmenleri oluşturmaktadır.

Öğretmen ve öğrenciler kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Kartopu örneklemede öncelikle evrene ait birimlerden birisi ile temas kurulur. Temas kurulan birimin yardımıyla ikinci birime, ikinci birimin yardımıyla üçüncü birime gidilir. Bu şekilde, sanki bir kartopunun büyümesi gibi örneklem büyüklüğü genişler (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

Araştırma İstanbul ili Küçükçekmece, Bakırköy ve Ataköy ilçelerinden rastgele seçilmiş 5 anaokulundan 10 öğretmen ile Öğretmenlik Uygulaması I-II dersleriyle ilgili görüşlerini belirtmek üzere yapılmıştır.

Araştırmada İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinde eğitim gören okul öncesi öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması I-II dersi kapsamında okul öncesi eğitim kurumlarında yaptıkları uygulamalara yönelik görüşleri de incelenmiştir.

Tablo 1: Uygulama Öğretmenlerinin Demografik Bilgileri

	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Yaş	37	27	33	35	32	36	30	41	52	47
Cinsiyet	Kadın	Erkek	Kadın	Kadın	Kadın	Erkek	Erkek	Kadın	Kadın	Kadın
Mesleki Deneyim	13	5	13	19	11	13	8	13	28	6
Tercih Sırası	1.	6.	1.	1.	3.	1.	3.	2.	-----	son
En Son Mezun Olduğu Okul	Lisans	Lisans	Ön Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Yüksek Lisans

Araştırmada yer alan okul öncesi öğretmenlerinin yaşları 27-52 arasında değişiklik göstermekte; üç kişinin erkek ve 7 kişinin kadın; en az mesleki deneyime sahip olan öğretmenin 5 yıl ve en çok mesleki deneyime sahip olanın ise 28 yıl olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Uygulama Öğrencilerinin Demografik Bilgileri

	1Ö	2Ö	3Ö	4Ö	5Ö	6Ö	7Ö	8Ö	9Ö	10Ö
Yaş	22	21	27	22	23	25	25	30	24	22
Cinsiyet	Kadın	Kadın	Kadın	Kadın	Kadın	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Tercih Sırası	1.	1.	İngilizce Öğrtmenliği Okul Öncesi Öğrtmenliği Çap	1.	3.	1.	2.	son	5.	1.
Mezun Olduğu Lise	Anadolu Lisesi	Meslek Lisesi	Öğretmen Lisesi	Anadolu Lisesi	----	Meslek Lisesi- Ön Lisans	Anadolu Lisesi	----	Anadolu Lisesi	Düz Lise

Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan son sınıf öğrencilerine ait demografik bilgiler incelendiğinde yaş aralıklarının 21-30 arasında değişiklik gösterdiği; sadece bir kişinin erkek olduğu; yarısının üniversite tercihlerinde birinci sırada okul öncesi öğretmenliği bölümünü yazdığı; iki kişinin meslek lisesi, 4 kişinin anadolu lisesi mezunu olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Araştırma kapsamında “Öğretmen Görüşme Formu” ve “Öğrenci Görüşme Formu” olmak üzere iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu formlar araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olup alan uzmanlarından görüş alınmıştır.

İstanbul’daki bir vakıf üniversitesinde Öğretmenlik Uygulaması’na giden öğrencilere çalışmanın içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Sonrasında çalışmaya gönüllü bir şekilde katılmak istediğini belirten 10 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler öğrencilerin kendilerini rahat hissettikleri ve görüşme için yeterince sakin ve sessiz ortamlarda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye başlanmadan önce öğrencilere ses kaydı alınmasıyla ilgili izin verip vermedikleri sorulmuş ve öğrencilerin tamamı ses kaydına izin vermiştir. Görüşmeden önceki bir diğer açıklama ise, verecekleri cevaplardan uygulama koordinatörleri ve uygulama öğretmenlerine aktarılmayacağı ile ilgili bilgilendirilme yapılmıştır. Bu hususta “gizlilik esasının” uygulanacağı belirtilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler ortalama 20-30 dakika arasında sürmüştür. Bu görüşme formları uygulama öğretmenleri ve uygulama öğrencileriyle birebir görüşme yapılarak uygulanmıştır.

Uygulama Öğretmenleri ile yapılacak görüşmelerin planlaması şu şekilde yapılmıştır: Uygulama öğrencilerinin görüşme yapılma sırasına göre uygulama öğretmenleri ziyaret edilmiş ve çalışma yürütülmüştür. Bu sıra takip edilirken, uygulama öğretmenlerinin çalıştıkları kurum müdürlerinden izin alınmıştır. Öğretmenler çalışmaya “gönüllülük esası” ile katılmışlardır. Okul müdüründen alınan onaydan sonra uygulama öğretmenine çalışma açıklanmış ve verdikleri cevapların öğrencilerine aktarılmayacağını açıklaması yapılmıştır. Anaokullarında görüşme yapılmaya uygun sakin ve sessiz bölümler (öğretmenler odası, boş sınıfta gibi) tercih edilmiştir. Uygulama öğretmenlerine görüşmeye başlanmadan önce ses kaydına izin verip vermedikleri sorulmuş ve 8 öğretmen izin verirken; 2 öğretmen izin vermemiştir. İzin vermeyen öğretmenlerin cevapları elle not alınarak kaydedilmiştir. Öğretmenler ile yapılan görüşmeler ortalama 40-45 dakika sürmüştür.

Uygulama Öğrencilerinin Görüşme Soruları

1. Üniversitede aldığınız eğitim uygulama yaparken size nasıl katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?
2. Uygulama öğretmeninizin rehberliğini nasıl buluyorsunuz?
- 2a. Uygulama öğretmeninizin mesleki açıdan yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Size neler katıyor?
3. Uygulama koordinatörü hocanızın rehberliğinin size nasıl katkıları oluyor?
4. Uygulama koordinatörünüz düzenli olarak sizi gözlemlemek için okula geliyor mu?
5. Etkinlik planı hazırlarken koordinatörünüz ve/veya sınıf öğretmeniniz size nasıl destek oluyor?
6. Uygulamaya gittiğiniz okulda ilk hafta nasıl oryantasyon çalışmaları yapıldı? (Toplantı, tanışma gibi)
7. Öğrencilere, sınıf öğretmeni tarafından nasıl tanıtıldınız? (Yardımcı öğretmen, öğretmen abla gibi)
- 7a. Uygulama öğretmeniniz sizi sınıfta nasıl konumlandırıyor?
8. Uygulama öğretmeninizle iletişiminiz konusunda neler söyleyebilirsiniz?
9. Çocuklara tek kaldığınız zamanlar oluyor mu? Ne kadar süre? Bu sürede neler yapıyorsunuz? Kalıyorsanız bu süreyi mesleki gelişiminiz açısından nasıl değerlendirirsiniz?
10. Çocuklarla iletişiminiz sırasında uygulama öğretmeniniz nasıl bir tutum sergiliyor?
11. Kendinizi dışarıdan bir göz olarak değerlendirseniz sınıfta yaptığınız uygulamalar için ne söylerdiniz?
12. Okul öncesi öğretmenliği açısından bakıldığında hangi alanlarda yeterli/yetersiz hissediyorsunuz? Nedenleri nelerdir? Sizi böyle düşünmeye neler sevk etti?
13. Bir daha uygulama yapmanız gerekse, yine aynı öğretmenin sınıfında olmayı tercih eder misiniz?
14. Uygulama öğretmeninizi bir rehber olarak tanımlamanız gerekse, aklınıza ilk gelenler neler olurdu?
15. Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz?

Uygulama Öğretmenlerinin Görüşme Soruları

1. Sınıfta uygulama öğrencisinin olmazsa olmaz, “keşke şimdi bir yardımcım olsaydı...” dediğiniz hangi durum ve etkinlikler var? Hangi açılardan desteğe ihtiyacınız oluyor?
- 1a. Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının avantajları nelerdir? Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının dezavantajları nelerdir?
2. Uygulama öğrencisi kendi etkinliğini uygularken siz ne yaparsınız? Güven teması
3. Uygulama öğrencinizin öğretmenlik becerisiyle ilgili hangi alanlarda yeterli/yetersiz görüyorsunuz? Sizce hangi yönlerini geliştirmesi gerekir?
4. Çok acil bir durumda sınıftan çıkmanız gerektiğini varsayın, sınıfınızda o an sadece uygulama öğrenciniz varsa nasıl bir yol izlersiniz?
5. Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz?
6. Uygulama öğrencinizin sizinle iletişimiyle ilgili aklınıza ilk gelenler nelerdir?

7. Alanında uzman bir öğretmen olarak uygulama öğrencinize/öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladığınızı düşünüyorsunuz?

8. Yeniden bu bölümde öğrenci olduğunuzu düşünün ve uygulamaya gidecek olsanız, kendi sınıfınızı seçip orada uygulama yapmak ister miydiniz?

İlgili alan yazın incelendiğinde öğretmenlik uygulaması dersi öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerine göre daha geniş nicel araştırma gruplarında çalışmalar yapılmıştır. Ancak bu çalışmalarda kişi sayısı fazla olduğu için anket formları kullanılmıştır. Bu araştırmada, çalışma grubu küçük olsa da birebir görüşmeler yapıldığı için değerlendirmelerimiz uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenlerinin samimi düşüncelerini öğrenmemize olanak sağlamıştır.

VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırmada verilerin analizinde öncelikle betimsel analizden yararlanılmıştır. Konuyla ilgili alan yazın taranmış ve temalar belirlenmiştir. Bu temalarla ilgili bulgulara ulaşmak için «görüşme soruları» oluşturulmuştur. Uygulama öğretmeni ve öğrencilerinin cevapları analiz edilirken içerik analizinden de yararlanılmıştır.

BULGULAR

Uygulama öğrencileriyle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi Tablo 3’de sunulmuştur:

Tablo 3: Uygulama Öğrencileriyle İlgili Temalar

1.Tema	Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi
2.Tema	Uygulama Öğrencisinin Uygulama Öğretmeni ve Çocuklarla Olan İletişimi
3.Tema	Öz Değerlendirme
4.Tema	Rehberlik
5.Tema	Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Koordinatöründen Beklentiler
6.Tema	Oryantasyon Süreci

Uygulama Öğrencileri ile ilgili Bulgular

1.Tema: Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi

Uygulama öğrencileri Öğretmenlik Uygulaması I ve II dersini genel olarak nasıl değerlendirmektedirler? Araştırma sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Üniversitede aldığınız eğitim uygulama yaparken size nasıl katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?”, “Çocuklara tek kaldığınız zamanlar oluyor mu? Ne kadar süre? Bu sürede neler yapıyorsunuz? Kalıyorsanız bu süreyi mesleki gelişiminiz açısından nasıl değerlendirirsiniz?” ve “Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Üniversitede aldığınız eğitim uygulama yaparken size nasıl katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?” sorusunun cevabında 10 uygulama öğrencisinden 4 tanesi üniversitede aldıkları eğitimin uygulama yaparken kendilerine bir katkı sağlamadığını belirtmiştir. 2 tanesi katkı sağladığını, ” Yüzde ellisi onun katkısıyla oldu. Sonuç olarak sınıf yönetimi dersinde

baya bir şey öğrenmiştim oda bana çok avantaj oldu uygulama yaparken. Hocaların verdiği stratejiler falan. X Hocanın özellikle baya faydası oldu yani.” (1Ö) cevabıyla okulda aldığı eğitimin uygulamasına etkisinin %50 olduğunu belirtmiştir. Geri kalan 2 öğrenci ise “. Bu birazda kişiyle alakalı. Verilen eğitimi ne kadar alabildiğiyle alakalı ve bazı dersleri dinlediğimde hevesleniyorum ama uygulamaya gittiğimde bunları uygulama yapamıyorum.” cevaplarını vermiştir.

“Çocuklara tek kaldığınız zamanlar oluyor mu? Ne kadar süre? Bu sürede neler yapıyorsunuz? Kalıyorsanız bu süreyi mesleki gelişiminiz açısından nasıl değerlendirirsiniz? sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 6 tanesi etkinlik zamanlarının dışında çocuklarla uzun süre tek kalmak zorunda olduklarını ve bu durumdan memnun olmadıklarını dile getirmiştir. 3 Öğrenci ise tek kaldıkları bu sürenin keyfi bir düre olmadığını, zaten o gün sınıfta etkinlikleri kendilerinin yapması gerektiği için öğretmenin sınıftan çıkabileceğini söyleyerek bunun normal bir durum olduğunu belirtiyor. “Oluyor. Tek kaldığım zamanlarda kendi etkinliklerimle o zamanı doldurmaya çalışıyorum. Bir okul öncesi öğretmenin her zaman bir planı olmalıdır. Bende o zamanı olumlu yönde değerlendirmeye çalışıyorum.” (8Ö) ifadesiyle tek kaldığı süreyi kendi lehine çevirerek bu zamanı mesleki açıdan olumlu değerlendirmeye çalıştığını görüyoruz.

“Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 5 tanesi 2 dönem haftada 1 gün uygulamaya gidilmesinin yeterli olmadığını, 1 kişi ise yeterli olduğunu düşünüyor. 3 kişi ise 1 ya da 2 tam gün olmasının daha verimli olacağını vurguluyor. Öğrenciler genel olarak yarım gün uygulamaya gidildiği için çocukların kendilerine aynı şekilde kendilerinin de sınıfa ve çocuklara alışmasında zorluklar yaşadıklarını, çocukların diğer hafta uygulama günü gelene kadar kendilerini unuttuklarından ve bu yüzden öğretmen olarak görmekte zorluklar yaşadıklarını belirtmiştir. 1 öğrenci ise yeterli olmadığını ama “Yetersizlik bence yarım gün olmasından kaynaklanmıyor. Biz yetersiziz. Okuldan aldığımız teorik bilgilerle arasında çok fark var. Gün sayısı bir şey değiştirmiyor bence.” (8Ö) ifadeleriyle yetersiz olmasının sebebinin uygulama öğrencilerinde olduğunu belirtmiştir.

2.Tema: Uygulama Öğrencisinin Uygulama Öğretmeni ve Çocuklarla Olan İletişimi

Uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenlerini iletişim ve kendilerini sınıfta konumlandırmaları ile ilgili görüşleri nelerdir? Araştırma sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Öğrencilere, sınıf öğretmeni tarafından nasıl tanıtıldınız? (Yardımcı öğretmen, öğretmen abla gibi)”, “Uygulama öğretmeninizi sizi sınıfta nasıl konumlandırıyor?”, “Uygulama öğretmeninizle iletişiminiz konusunda neler söyleyebilirsiniz?” ve “Çocuklarla iletişiminiz sırasında uygulama öğretmeniniz nasıl bir tutum sergiliyor?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Öğrencilere, sınıf öğretmeni tarafından nasıl tanıtıldınız? (Yardımcı öğretmen, öğretmen abla gibi)” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 2 tanesi öğretmeni tarafından sınıfa tanıtılmadığını belirtmiştir. 1 kişi yardımcı öğretmen, geri kalan 7 kişi ise öğretmen olarak tanıtıldığını ifade etmiştir.

Öğrencinin mesleğe karşı sınıf öğretmeninden aldığı geri bildirim olduğu için önem teşkil etmektedir. Çoğunluğun tanıtılması öğrencilerin 1 yıl sonra öğretmen olacağının idrakında olması açısından sınıf öğretmenleri adına değerli bir sonuçtur.

“Uygulama öğretmeniniz sizi sınıfta nasıl konumlandırıyor?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 6 tanesi öğretmenin kendilerini sınıfta öğretmen olarak konumlandığını söylüyor. “Değişiyor bence. Bazı durumlarda sınıfın otoritesi tamamen bana aitken bazen de kenarda izleyici modunda oluyorum.” (3Ö) cevabıyla bu durumun değişiklik gösterdiğini belirtiyor. Bu durum öğretmenlerinin onları, gelecekteki meslektaşları olarak göreceğine dair bir örnek teşkil etmektedir.

“Uygulama öğretmeninizle iletişiminiz konusunda neler söyleyebilirsiniz?” sorusunun cevabında 10 uygulama öğrencisinin hepsi uygulama öğretmeni ile arasında ‘sınırlı’, ‘olması gerektiği gibi’, ‘gayet normal’ ifadelerini kullanarak herhangi bir problem yaşamadıklarını, iletişimlerinin iyi olduğunu belirtmiştir.

“Çocuklarla iletişiminiz sırasında uygulama öğretmeniniz nasıl bir tutum sergiliyor?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 9 tanesi öğretmenin çocuklarla iletişimine karışmadığını belirtmiştir. “Bazen müdahale ediyor. Ama kendisinin çocuklara tepkileri sebebiyle öğrencilerin onun önünde bana sarılarak ağladığı çok oldu.” (10Ö) ifadesiyle öğretmenin kendisinin çocuklarla olan iletişimde bazı durumlarda müdahaleci davrandığını ama aynı zamanda öğretmeninde çocuklara yanlış davranışlar sergilediğini belirtmiştir. “Çocuklarla iletişime müdahale etmezdi. Kalabalık bir sınıfımız var ve bazen otorite kurmak zorlaşıyor. Bu gibi durumlarda öğretmenimiz beni dinlemeleri için uyarılarda bulunuyor. Bana destek olmak için yani uyarmak amaçlı değil.” (2Ö) cevabını vermiştir.

3.Tema: Öz Değerlendirme

Uygulama öğrencilerinin öz değerlendirme süreçleri nasıldır? Araştırma sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Kendinizi dışarıdan bir göz olarak değerlendirseniz sınıfta yaptığınız uygulamalar için ne söylerdiniz?” ve “Okul öncesi öğretmenliği açısından bakıldığında hangi alanlarda yeterli/yetersiz hissediyorsunuz? Nedenleri nelerdir? Sizi böyle düşünmeye neler sevk etti?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Kendinizi dışarıdan bir göz olarak değerlendirseniz sınıfta yaptığınız uygulamalar için ne söylerdiniz?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 4 tanesi uygulamalarda yeterli olmadığını, 3 tanesi çocuklarda merak uyandıracak yaratıcı etkinlikler yaptığını belirtmiştir. “Aslında ben her zaman birisi beni izlerken ya da etkinliğime müdahale ederken değil de tek başıma etkinlik yaparken daha başarılı olduğumu düşünüyorum. O zamanlar daha etkin bir etkinlik verebiliyorum.” (6Ö) ifadesiyle uygulamalarını sınıfta öğretmen olmadığı zamanlarda yaptığında daha başarılı olduğunu söylemiştir.

“Okul öncesi öğretmenliği açısından bakıldığında hangi alanlarda yeterli/yetersiz hissediyorsunuz? Nedenleri nelerdir? Sizi böyle düşünmeye neler sevk etti?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 9 tanesi kendilerini fen etkinlikleri, sınıf yönetimi, çocuk gelişimi, özel eğitim, yeterli şarkı bilmeme ve uygulama alanlarında kendilerini yetersiz gördüklerini belirtmiştir. 4Ö ise kendisini yetersiz gördüğü bir alanın olmadığını belirtmiştir.

4.Tema: Rehberlik

Uygulama öğrencisinin uygulama öğretmenin rehberliği ile ilgili düşünceleri nelerdir? Araştırma sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Bir daha uygulama yapmanız gerekse, yine aynı öğretmenin sınıfında olmayı tercih eder misiniz?” ve “Uygulama öğretmeninizi bir rehber olarak tanımlamanız gerekse, aklınıza ilk gelenler neler olurdu?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Bir daha uygulama yapmanız gerekse, yine aynı öğretmen sınıfında olmayı tercih eder misiniz?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 3 tanesi tekrar uygulama yapsalar yine aynı öğretmenin sınıfında olmayı tercih edeceklerini, 4 tanesi farklı bir öğretmen tercih edeceğini, 2 tanesi kararsız olduğunu belirtmiştir. “İsterdim ama öğretmenim beni istemiyor.” (7Ö) ifadesiyle yine aynı öğretmeni tercih edeceğini ama öğretmenin onu istemediğini düşündüğünü belirtmiştir.

“Uygulama öğretmeninizi bir rehber olarak tanımlamanız gerekse, aklınıza ilk gelenler neler olurdu?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 4 tanesi uygulama öğretmenini rehber olarak tanımlarken olumlu ifadeler kullanmamıştır. 3 öğrenci uygulama öğretmenini yeterli bulunduğunu belirtmiştir. “Nitelendiremiyorum” (10Ö) cevabını vermiştir.

5.Tema: Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Koordinatöründen Beklentiler

Uygulama öğrencileri uygulama koordinatörünü nasıl değerlendirmektedir? Araştırma sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Uygulama koordinatörü hocanızın rehberliğinin size nasıl katkıları oluyor?”, “Uygulama koordinatörünüz düzenli olarak sizi gözlemlemek için okula geliyor mu?” ve “Etkinlik planı hazırlarken koordinatörünüz ve/veya sınıf öğretmeniniz size nasıl destek oluyor?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Uygulama koordinatörü hocanızın rehberliğinin size nasıl katkıları oluyor?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 5 i uygulama koordinatörlerinden memnun olduklarını, uygulama okullarında yaşadıkları olumsuzluklardan bahsettiklerinde yardımcı olmaya çalışıp öğrencilerinin yanında duran bir öğretmen olduğunu dile getiriyorlar. “Başlarda ilgileniyordu ama sonradan yardımcı olmamaya başladı.” (7Ö) İfadesini kullanmıştır. Burada öğrenci uygulama koordinatöründen beklediği desteği alamadığını belirtmiştir. Öğrencilerin uygulama koordinatörlüğüyle ilgili değerlendirmelerinin yarısını olumlu katkı diğer yarısını ise net bir katkı sağlamadığına yönelik görüşler oluşturmaktadır.

“Uygulama koordinatörünüz düzenli olarak sizi gözlemlemek için okula geliyor mu?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 2 tanesi uygulama koordinatörlerinin gözleme gelmediğini, “Değişiyor. Belki de geliyor ama ben görmüyorum.” (8Ö), “Geldiği zaman ben pek görmüyorum sınıfa odaklandığım için. Ama kendisi beni gördüğünü söylüyor oradan gözlemlemeye geldiğini anlıyorum.” (10Ö) ifadelerini kullanmıştır. Kalan 6 öğrenci ise uygulama koordinatörünün düzenli olarak kendilerini gözlemlemeye geldiklerini belirtmiştir.

“Etkinlik planı hazırlarken koordinatörünüz ve/veya sınıf öğretmeniniz size nasıl destek oluyor?” sorusuna Öğrencilerden 4 tanesi uygulama öğretmeni ya da uygulama koordinatörlerinin kendilerine destek olmadıklarını belirtmiştir. 2 öğrenci ise 3.sınıfta aldıkları Özel Öğretim Yöntemleri dersinde nasıl etkinlik planı yazmaları gerektiğini öğrendiklerini bu yüzden desteğe ihtiyaç duymadıklarını ifade etmiştir. Kalan 4 öğrenci ise uygulama öğretmeni ya da uygulama koordinatörlerinin kendilerine destek olduklarını belirtmiştir. “Oluyor. Kendi planları biraz daha değişikti. Kendilerine göre bir plan çıkarmışlardı. Onu biz beraber çevirip bir tablo oluşturduk. Onun üzerinden ilerliyoruz. Bazı zamanlarda kendi etkinliklerini de bize ilave ettirdi. Bu şekilde yardımcı oldu.” (6Ö) ifadesiyle uygulama öğretmeniyle işbirliği içinde olduğunu belirtmiştir.

6.Tema: Oryantasyon Süreci

Uygulama okullarında uygulama öğrencilerine yönelik oryantasyon çalışmaları yapılmakta mıdır? Öğrencilerin bu çalışmalar hakkındaki görüşleri nasıldır? araştırma

sorusuna yönelik uygulama öğrencilerine “Uygulamaya gittiğiniz okulda ilk hafta nasıl oryantasyon çalışmaları yapıldı? (Toplantı, tanışma gibi)” görüşme sorusu sorulmuştur.

“Uygulamaya gittiğiniz okulda ilk hafta nasıl oryantasyon çalışmaları yapıldı? (Toplantı, tanışma gibi)” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 5 tanesi oryantasyon çalışmaları yapıldığını belirtmiştir. “Ben öğleden sonra okula gittiğim için katılamadım ama sabah gidenlere toplantı yapmışlardı. Bu bir eksik bence. Genelde sabahçılar dikkate alınıyor.” (3Ö) ifadesiyle oryantasyon çalışmalarının sabah grubuna yapıldığını kendisinin uygulamaya öğlen gittiğinin ve herhangi bir çalışma yapılmadığını belirtiyor. Bu durumun kendisinin dikkate alınmadığını düşünmesine sebep olduğunu belirtiyor. Kalan 3 öğrenci ise oryantasyon çalışmalarının yapılmadığını belirtmiştir.

Uygulama Öğretmenleri ile ilgili Bulgular

Uygulama öğretmenleriyle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi Tablo 4’te sunulmuştur:

Tablo 4: Uygulama Öğretmenleriyle İlgili Temalar

1.Tema	Değerlendirme
2.Tema	Öz Değerlendirme
3.Tema	Uygulama Öğrencisine Yönelik Görüşler
4.Tema	Uygulama Öğretmeninin Kendini Konumlandırması
5.Tema	Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Koordinatöründen Beklentiler

1.Tema: Değerlendirme

Uygulama öğretmenleri sınıflarında uygulama öğrencisi olup olmama durumlarını nasıl değerlendirmektedirler? araştırma sorusuna yönelik uygulama öğretmenlerine “Sınıfta uygulama öğrencisinin olmazsa olmaz, “keşke şimdi bir yardımcım olsaydı...” dediğiniz hangi durum ve etkinlikler var? Hangi açılardan desteğe ihtiyacınız oluyor?” ve “*Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının avantajları nelerdir? Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının dezavantajları nelerdir?*” görüşme soruları sorulmuştur.

“*Sınıfta uygulama öğrencisinin olmazsa olmaz, “keşke şimdi bir yardımcım olsaydı...” dediğiniz hangi durum ve etkinlikler var? Hangi açılardan desteğe ihtiyacınız oluyor?*” sorusunun cevabında görüşme yapılan 10 uygulama öğretmeninden 4’ü özellikle sanat etkinliklerinde yardıma ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. 2 öğretmen ise sınıflarında uygulama öğrencisi ‘olmasa da olur’, ‘Normal rutin etkinliklerde sınıfta bir stajyer öğrenci ya da öğretmen olmasından hoşlanmıyorum.’ ifadelerini kullanmıştır.

“*Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının avantajları nelerdir? Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının dezavantajları nelerdir?*” sorusunun cevabında 10 uygulama öğretmeninden 3 tanesi sınıfta uygulama öğrencisi olmasının bir dezavantajı olmadığını, 1 kişi kendi düzeni bozulduğu için avantajının değil dezavantajının olduğunu belirtmiştir. 2 tanesi ise avantajı olmasının yanı sıra iş yükü olmasının da dezavantaj olduğunu belirtmiştir.

İki öğretmen ise hem avantaj hem dezavantajından bahsetmiştir. “Avantajı çocuklar için etkinlik zenginliği olması, çocukların ihtiyaçlarının giderilmesinde yardımcı olmaları, acil durumlar... Dezavantajı farklı bir sınıf yönetimi olması” (Ö7), (Ö8) şeklinde bir görüş

belirtmiştir. Avantaj ya da dezavantajı stajyerlerin kendilerinin belirlediğini düşünüyor. ”..öğrencide isteksizlik motivasyon eksikliği varsa ve ben onu bir şekilde etkinliğe motive etmeye çalışıyorsam bu aslında benim için artı bir yük oluyor. Bu tamamen stajyer öğrencinin kendi içsel heyecanı ile ilgili bir şey.” (Ö5) yorumunu yapmıştır.

2.Tema: Öz Değerlendirme

Uygulama öğretmeni mesleki açıdan kendisiyle ilgili nasıl bir değerlendirme yapmaktadır? araştırma sorusuna yönelik uygulama öğretmenlerine “Alanında uzman bir öğretmen olarak uygulama öğrencinize/öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladığınızı düşünüyorsunuz?” ve “Yeniden bu bölümde öğrenci olduğunuzu düşünün ve uygulamaya gidecek olsanız, kendi sınıfınızı seçip orada uygulama yapmak ister miydiniz?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Alanında uzman bir öğretmen olarak uygulama öğrencinize/öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladığınızı düşünüyorsunuz?” sorusunun cevabında 10 uygulama öğretmeninden 5 tanesi uygulama öğrencilerine sınıf yönetimi, kriz anını yönetme ve problem çözme becerilerinde katkı sağladığını düşündüklerini belirtmiştir.

”Çocukları her daim dinlemenin, söylenilen her şeyi ciddiye alıp bir çözüm bulmanın, cevap vermenin ne kadar önemli olduğunu görmüşlerdir. Zaten stajyerlerimde bana hep o konuda vurgu yapar. Çocuklarla iletişiminiz çok iyi diye. Ben buna çok önem verdiğim için stajyerlerime de bu konuda örnek olmaya çalışırım.” (Ö5) ifadesiyle çocukları dinlemenin, onların düşüncelerine önem vermenin ne kadar önemli olduğunu vurguladığını ve öğrencilerine de bu konuda katkı sağladığını düşündüğünü belirtmiştir. Ö4 ”Önceki stajyerlerim için çok şey söyleyebilirim. Hepsi beni arıyorlar. Öğretmenliği biz sizden öğrendik öğretmenim diyorlar.”cevabını vermiştir.

“Yeniden bu bölümde öğrenci olduğunuzu düşünün ve uygulamaya gidecek olsanız, kendi sınıfınızı seçip orada uygulama yapmak ister miydiniz?” sorusuna 10 uygulama öğretmenin hepsi ‘isterdim’ cevabını vermiştir. “İsterdim ama bütün sene benimle olmasını istemezdim.” (Ö7) cevabını vermiştir. Burada öğrencilerin farklı öğretmenlerle de deneyim kazanmalarını gerektiğini vurgulamıştır. “İlk başlarda olmak istemezdim ama şuan isterdim.” (Ö10) cevabıyla öğretmenliğinin başlarındansa şu an ki seviyesinde öğrencilere daha çok katkı sağlayacağını belirtmiştir.

3.Tema: Uygulama Öğrencisine Yönelik Görüşler

“Uygulama öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması I ve II dersinin süresiyle ilgili görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik uygulama öğretmenlerine “Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz? ve “Uygulama öğrencinizin sizinle iletişimiyle ilgili aklınıza ilk gelenler nelerdir?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz?” sorusunun cevabında 10 uygulama öğretmeninden 3 tanesi 2 dönem uygulama yapmanın yeterli olmadığını, Ö1 yeterli olduğunu, kalan 6 öğretmen ise ‘birkaç dönem daha, haftada en az 3 gün olmalı, farklı sınıflarda farklı gruplarda 2 sene olsa daha iyi olur, haftada 3 gün olabilir, 2 gün üst üste olabilir’ cevaplarını vermişlerdir.

“Uygulama öğrencinizin sizinle iletişimiyle ilgili aklınıza ilk gelenler nelerdir?” sorusunun cevabında 10 uygulama öğretmeninden 6 tanesi iletişimlerinin iyi olduğunu bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. 2 öğretmen öğrencilerinin çekingen ve geri planda kaldığını

belirtmiştir. 10Ö öğrencisinin nötr olduğunu aynı zamanda onun kişilik özelliklerinin kendisini ilgilendirmedğini, önemli olanın öğrencisinin işini nasıl yaptığı olduğunu söylemiştir. Burada öğretmenin stajyer öğrencisini gelecekteki meslektaş olarak gördüğü için konuya daha profesyonel şekilde baktığını görüyoruz. “Çocuklarla iletişimde profesyonel olmaya çalışmalı, daha azimli ve öğrenmeye açık olmalı” (Ö7) şeklinde yorumunu belirtmiştir.

4.Tema: Uygulama Öğretmenin Kendini Konumlandırması

“Uygulama öğretmenleri uygulama öğrencilerinin yaptıkları çalışmalar sırasında ve sonrasında kendilerini nasıl konumlandırmaktadırlar?” araştırma sorusuna yönelik uygulama öğretmenlerine “Uygulama öğrencisi kendi etkinliğini uygularken siz ne yaparsınız?”, “Çok acil bir durumda sınıftan çıkmanız gerektiğini varsayın, sınıfınızda o an sadece uygulama öğrenciniz varsa nasıl bir yol izlersiniz?” görüşme soruları sorulmuştur.

“Uygulama öğrencisi kendi etkinliğini uygularken siz ne yaparsınız?” sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 9 tanesi sınıfta gözlem yaptığını, bu 9 öğretmenden 2 tanesi belli bir süre sınıfta gözlem yaptıktan sonra ara sıra sınıfa girip çıkabileceğini de belirtmiştir. “Etkinliğe göre değişiklik gösterir.” (Ö7) ifadesini kullanmıştır.

“Çok acil bir durumda sınıftan çıkmanız gerektiğini varsayın, sınıfınızda o an sadece uygulama öğrenciniz varsa nasıl bir yol izlersiniz?” sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 4 tanesi acil bir durumda sınıftan çıkmadan önce uygulama öğrencisine neler yapması gerektiği ile ilgili bilmesi gerekenleri söyleyip öyle çıktığını belirtmiştir. 2 öğretmen çocukları bilgilendirip, organize edip çıktığını, 2 öğretmen eğer uygulama öğrencisi uzun süredir kendisiyle beraber ise sınıfı bırakabileceğini belirtmiştir.

“Uygulama öğrencinizin öğretmenlik becerisiyle ilgili hangi alanlarda yeterli/yetersiz görüyorsunuz? Sizce hangi yönlerini geliştirmesi gerekir?” sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 4 tanesi uygulama öğrencilerini sınıf yönetimi/ hâkimiyeti, 3 öğretmen ise öğrencilerinin beceri ve uygulama konusunda yetersiz olduklarını belirtmiştir. “Sosyal etkinliklerde ve Türkçe dil etkinliklerinde kendilerini geliştirmeleri gerekiyor. Onun dışında yeterliler.” (Ö9) ifadesini kullanmıştır. “Jest mimikleri kullanma, ses tonunu ayarlama, sınıf düzenindeki kontrolü-dikkati uzun süre sürdürebilmesi için... önemli olan bunlar.” (Ö6) cevabıyla öğrencilerinin hangi konularda yeterli olmaları gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Uygulama Öğretmenleri ve Uygulama Öğrencileri ile yapılan görüşmeler sonucunda her iki tarafın da Öğretmenlik Uygulaması I-II dersinin iki dönemde birer gün olmasının yeterli olmadığını belirtmiştir. Uygulama öğrencilerinin büyük bir kısmı etkinlik zamanları dışında da çocuklarla uygulama öğretmeni olmadan geçirdikleri sürenin çok olduğunu ve bu durumun doğru olmadığını belirtmiştir. Uygulama öğretmenin kendilerine rehberlik etmeleri gerektiği konusunda serzenişleri bulunmaktadır. Bu konunun temelinde öğrencinin öğretmenden- öğretmenin öğrenciden beklentileri nelerdir?, öğretmen yanındaki öğretmen adayına nasıl rehberlik etmeli?, öğrencinin sınıftaki görevleri nelerdir? gibi soruların oryantasyon döneminde cevap bulması gerekmektedir. Dönem başında bu soruların cevap bulması her iki taraf için de geçirilecek süreci daha kaliteli ve verimli kılmaktadır. Uygulama Öğretmenlerine verilecek Hizmet İçi Eğitimler artırılabilir ya da üniversite uygulama öğrencisi göndereceği okullardaki öğretmenlere gönüllü eğitimler verebilir. Uygulama öğretmenleri uygulama öğrencilerinin daha çok sınıf yönetimi ve jest mimiklerini kullanma açısından yetersiz

olduklarını ve kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünmektedir. Uygulama öğrencilerinin kendilerini yetersiz gördükleri konuların başında sınıf yönetimi daha sonra da fen etkinlikleri gelmektedir. Her iki tarafta sınıf yönetiminde bir eksiklik olduğunu belirtmiştir.

“1.Tema olan Uygulama Sürecini Değerlendirme” ile ilgili Uygulama öğrencilerinden 4 tanesi üniversitede aldıkları eğitimin uygulama yaparken kendilerine katkı sağlamadığını belirtmiştir. Burada öğrenciler aslında bir olumsuzluk olduğundan, okulun yetersiz kaldığından bahsetmiyorlar. Öğrenciler aldıkları teorik eğitimi uygulamada tam anlamıyla kullanmadıklarını, uygulama yapmanın farklı bir deneyim olduğundan bahsetmişlerdir. Benzer ya da farklı sonuçları olan makaleleri örnek gösterilir.

10 uygulama öğrencisinden 6 tanesi çocuklarla tek başına kaldıkları sürenin fazla olduğundan ve bu durumdan rahatsız olduklarının dile getirmişlerdir. Öğrenciler uygulama yapmak, mesleği öğrenmek, tecrübe edinmek adına bulundukları bir okulda üstlerine sınıftaki tüm çocukların sorumluluğunun yüklenmesini doğru bulmuyorlar. Anaokulu öğretmenlerinin daha etkili ve verimli çalışmalar yapabilmeleri için sınıfta ikinci bir öğretmene ihtiyaç duyulmaktadır. Sınıf öğretmenleri sınıflarına mesleği öğrenmeye gelen 4.sınıf öğrencilerini mezun olmuş öğretmen yerine koyup sınıfın sorumluluğunu, yönetmelikteki maddeleri bilmesine rağmen bazen tüm gün bırakmaktadır. Ancak, haftada bir gün mesleğin pratik boyutunu gözlemlemeye ve uygulamalar yapmaya giden 4.sınıf öğrencileri 2.öğretmenlerden beklenen özelliklere henüz haiz olmadıklarından dolayı okul öncesi eğitim sınıflarında artı bir öğretmenin olması birçok açıdan gereklidir.

10 uygulama öğrencisinin yarısı uygulama okullarına 2 dönem boyunca haftada 1 gün gitmenin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu durum öğrencilerin öğretmenlik duygusunu yaşamalarında, çocuklarla birbirlerine alışmalarında onları yetersiz bir duruma getiriyor.

“2.Tema olan Uygulama Öğrencisinin Uygulama Öğretmeni ve Çocuklarla Olan İletişimi” temasında uygulama öğrencilerinden 2 tanesi sınıf öğretmenlerinin çocuklara uygulama öğrencilerini öğretmen olarak tanıtılmadığını, 7 tanesi tanıtıldığını belirtmiştir. Öğretmen olarak tanıtılmayan iki öğrenciyi göz önünde bulunduracak olursak bir sene sonra meslektaş olacak öğrencilerin mesleğe karşı isteklerini, heveslerini körelteceği için doğru bir yaklaşım olmadığı açıkça bellidir. Anaokulu öğretmenlerinin kurum yöneticileri veya hizmet içi eğitimler aracılığıyla yetişkin kişilere rehberlik etme konusunda desteklenmesi gerekmektedir. 10 uygulama öğretmeninden 6 tanesi sınıf öğretmenlerinin kendilerini sınıfta öğretmen olarak konumlandığını söylemiştir. Bunun doğru bir davranış olduğu aşıkarsa da aynı tema altındaki bir diğer soruda öğretmenlerin uygulama öğrencilerini sınıfta öğretmen olarak tanıtmadıkları belirtilmiştir. Akıllara ilk olarak bunu öğretmenlerin öğrencilere yüklediği sorumlulukları arttırabilmeleri için yapılmış bir hareket olması ihtimalini getiriyor. 10 uygulama öğrencisinin tamamı uygulama öğretmeni ile olan iletişiminin olması gerektiği sınırda olduğunu belirtmiştir. 10 uygulama öğrencisinden 9 u öğretmenin çocuklarla iletişimine karışmadığını belirtmiştir. Sınıf öğretmenin yapması gereken gözlem yapmak, değerlendirme, gerektiği durumlarda müdahale olduğu için bu doğru bir davranıştır. Uygulama öğrencisi etkinlikler dışında da öğrencilerle oldukça temas içinde olmalı ve öğrencilere karşı nasıl bir tutum sergilemesi gerektiğini yaparak yaşayarak öğrenmelidir.

Seçer, Çeliköz ve Kayılı (2010), öğretmen adayları ve uygulama sürecindeki diğer sorumlu kişiler üzerinde yaptıkları araştırmada, öğretmen adaylarının en çok üzerinde durdukları, sorun okullarda yardımcı eleman olarak görülmeleridir. Ayrıca uygulama

öğretmenleri, öğretmen adaylardan ders dışı beklentiler içine girmektedirler. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarına “Öğretmen Abla” ve “Öğretmen Abi” gibi kendilerine hitap edildiği bulunmuştur.

“3.Tema: Öz Değerlendirme” ile ilgili uygulama öğrencilerine yöneltilen “Kendinizi dışarıdan bir göz olarak değerlendirseniz sınıfta yaptığınız uygulamalar için ne söylerdiniz?” sorusuna uygulama öğrencilerinin cevapları ‘yeterli’ ve ‘merak uyandıracak etkinlikler’ olduğu şeklindedir. Bu durumun tam anlamı ile değerlendirilmesi için uygulama öğrencisinin uygulama koordinatörünün yaptığı gözlemler dışında sınıf öğretmeni ile düzenli olarak görüşmeler yapması en etkili yöntem olacaktır. 10 uygulama öğrencisinden 9 tanesi kendilerini fen etkinlikleri, sınıf yönetimi, çocuk gelişimi, özel eğitim, yeterli şarkı bilmeme ve uygulama alanlarında yetersiz gördüklerini belirtmiştir. Uygulama öğrencilerinin üniversitede öğrendikleri teorik bilgileri ilk olarak 4.sınıfta uygulamaya gittikleri okulda deneyimleme fırsatı buldukları için yetersiz gördükleri alanları düzeltmek için çok kısa bir süreleri bulunuyor. Bu kısa sürede kendilerini mesleğe hazır hissedecek düzeye getirmeleri için çaba göstermeleri gerekiyor. Bu konudaki önerim uygulamaya gidilen günlerin sayısının artırılmasıdır. Uygulamaya gidilen gün 2 ya da 3 gün olursa öğrencilerin edindikleri tecrübe ve yetersiz olduklarını düşündükleri alanlarda kendilerini geliştirme şansları artacaktır. Böylece üniversiteler daha kaliteli ve tecrübeli öğrenciler mezun etmiş olacaklar.

“4.Tema Rehberlik” ile ilgili uygulama öğrencilerine “Bir daha uygulama yapmanız gerekse, yine aynı öğretmenin sınıfında olmayı tercih eder misiniz?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 3 tanesi yine aynı öğretmenin sınıfında olmayı tercih edeceklerini, 4 tanesi farklı bir öğretmen tercih edeceğini, 2 tanesi kararsız olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler çoğunluk olarak farklı bir öğretmen tercih edeceklerini belirtmişlerdir. “Uygulama öğretmeninizi bir rehber olarak tanımlamanız gerekse, aklınıza ilk gelenler neler olurdu?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 7 tanesi genel olarak olumlu ifadeler kullanmıştır.

“5.Tema Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Koordinatöründen Beklentiler” ile ilgili uygulama öğrencilerine “Uygulama koordinatörü hocanızın rehberliğinin size nasıl katkıları oluyor?” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 5 i olumlu ifadeler kullanmıştır. Bu 5 öğrenci genel olarak uygulama okullarında yaşadıkları olumsuzluklardan bahsettiklerinde uygulama koordinatörlerinin yardımcı olmaya çalışıp öğrencilerinin yanında duran bir öğretmen olduğunu dile getiriyorlar. Uygulama koordinatörünün öğrencilerin uygulamalarını gözlemlemesi dışında onların yanında olduklarını hissettirmesi öğrencilere sınıf ortamında daha rahat davranma ve okulu/çocukları benimseme konusunda destek vermektedir. Bir uygulama koordinatörünün sınıf öğretmenine ve öğrencisine karşı tarafsız olması ama aynı zamanda öğrencisine verdiği değeri desteği hissettirmesi süreci daha sağlıklı yürütmesine yardımcı olacaktır. 10 uygulama öğrencisinden 6 tanesi “Uygulama koordinatörünüz düzenli olarak sizi gözlemlemek için okula geliyor mu?” sorusuna olumlu yanıt vermiştir.

10 uygulama öğrencisinden 4 tanesi “Etkinlik planı hazırlarken koordinatörünüz ve/veya sınıf öğretmeniniz size nasıl destek oluyor?” sorusuna olumsuz yanıt vermiştir. Bu konuda uygulama koordinatörlerinin uygulama öğrencilerini her hafta uygulamaya gitmeden önce hazırladıkları akışı kontrol etmelerinin bu sorunu ortadan kaldıracaklarını düşünüyorum. Sınıf öğretmenlerinin ise her hafta gelecek hafta için verecekleri önerilerle süreci yönetmeleri daha verimli olacaktır.

“6.Tema olan Oryantasyon Süreci” ile ilgili yöneltilen “Uygulamaya gittiğiniz okulda ilk hafta nasıl oryantasyon çalışmaları yapıldı? (Toplantı, tanışma gibi)” sorusuna 10 uygulama öğrencisinden 5 tanesi oryantasyon çalışmaları yapıldığını belirtmiştir. 3 öğrenci ise oryantasyon çalışmalarının yapılmadığını belirtmiştir. Uygulama öğrencilerinin ilk olarak müdür ve müdür yardımcıları ile daha sonrada uygulama yapacağı sınıfın öğretmeni ile tanışmaları çok önemlidir. Daha sonra uygulama okulu gezdirilmelidir. Eğer bu aşamalar herhangi bir sebepten dolayı oryantasyon haftasında yapılmadıysa diğer hafta mutlaka yapılması gerekir.

“1.Tema olan Değerlendirme” ile ilgili “Sınıfta uygulama öğrencisinin olmazsa olmaz, “keşke şimdi bir yardımcım olsaydı...” dediğiniz hangi durum ve etkinlikler var?” sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 4’ü özellikle Sanat Etkinliklerinde yardıma ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı öğretmenler her öğrenciyle yeterli sürede ilgilenemedikleri için uygulama öğrencisi/stajyere ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Sınıftaki öğrenci sayısının fazla olduğu durumlarda sınıf öğretmenleri bir stajyere ihtiyaç duyabilmektedir. Bu durumda uygulama öğrencisi 2.öğretmen ya da yardımcı öğretmen olarak etkinlik sürecine dahil olduğunda, öğrencinin deneyim kazanması, öğretmeni ve öğrencilerle iletişimi oldukça azalabilmektedir. Uygulama öğretmeninden 3 tanesi “Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının avantajları nelerdir? Sınıfta uygulama öğrencisi olmasının dezavantajları nelerdir?” sorusuna iş yükü ve düzenlerinin bozulduğu gerekçesiyle dezavantajı olduğunu belirtmiştir. Burada ilk önce anaokulu öğretmenlerinin kurum yöneticileri veya hizmet içi eğitimler aracılığıyla yetişkin kişilere rehberlik etme konusunda desteklenmeleri gerekmektedir. Mesleğini nasıl yapacağını deneyimlemeye ya da öğrenmeye gelmiş öğrencilere karşı olan bakış açısını değiştirmeleri gerekmektedir. Üniversite uygulamaya göndereceği anaokullarındaki öğretmenlere dönem başlamadan önce kendilerinden bekledikleri ve öğrencilerinin görevlerinin açıklandığı bir ön görüşme mutlaka yapılmalıdır.

“2. Tema olan Öz Değerlendirme Teması” ile ilgili 10 uygulama öğretmeninden 5 tanesi “Alanında uzman bir öğretmen olarak uygulama öğrencinize/öğrencilerinize nasıl bir katkı sağladığınızı düşünüyorsunuz?” sorusuna uygulama öğrencilerine sınıf yönetimi, kriz anını yönetme ve problem çözme becerilerinde katkı sağladığını düşündüklerini belirtmiştir.

10 uygulama öğretmenin tamamı “Yeniden bu bölümde öğrenci olduğunuzu düşünün ve uygulamaya gidecek olsanız, kendi sınıfınızı seçip orada uygulama yapmak ister miydiniz?” sorusuna ‘isterdim’ cevabını vermiştir. Burada aklımıza şu soru gelmeli; Öğretmen tecrübesine, yeterliliklerine dayanarak bir öz değerlendirme yaparak mı bu cevabı veriyor? Bu sorunun cevabının bulunması gerekmektedir.

“3.Tema olan Uygulama Öğrencisine Yönelik Görüşler” de uygulama öğretmenlerine “Uygulama öğrencilerinin toplamda 2 dönem uygulama okullarında çalışmalar yapmasını yeterli buluyor musunuz? Sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 6 tanesi ‘birkaç dönem daha, haftada en az 3 gün olmalı, farklı sınıflarda farklı gruplarda 2 sene olsa daha iyi olur, haftada 3 gün olabilir, 2 gün üst üste olabilir’ cevaplarını vermişlerdir. Bu durum gösteriyor ki uygulama öğrencilerinin hafta 1 gün uygulama okullarında yaptıkları uygulamalardan yeteri kadar verim alamıyorlar. En azından sınıf öğretmenlerinin yaptığı gözlem bu şekilde. Eğer uygulama öğrencisi bir meslek lisesinin Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümünden mezun ise lise son sınıfta haftada 3 gün anaokuluna staja gitmiş olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda daha önce yaşadığı deneyimler doğrultusunda bu öğrenciye üniversitede yaptığı 1 günlük

uygulama yeterli diyebiliriz. Ama anaokuluna ilk defa üniversitede aldığı Okul Deneyimi dersi kapsamında giren ve daha sonra son sınıfta Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında 1 gün uygulama yapacak bir öğrencinin aynı yeterlilik ve tecrübeyle mezun olacağını söyleyemeyiz. Görüşme yapılan 10 uygulama öğrencisinden 3'ü meslek lisesinden mezun olduğunu belirtmiştir.

10 uygulama öğretmeninden 6 tanesi “*Uygulama öğrencinizin sizinle iletişimiyle ilgili aklınıza ilk gelenler nelerdir?*” sorusuna iletişimlerinin iyi olduğunu bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. 10 Ö'nün ise bu soruya aslında tüm öğretmenlerin bakması gerektiği bir bakış açısıyla baktığını görüyoruz. Öğrencisinin nötr olduğunu aynı zamanda onun kişilik özelliklerinin kendisini ilgilendirmediğini, önemli olanın öğrencisinin işini nasıl yaptığı olduğunu söylemiştir. Burada öğretmenin uygulama öğrencisini gelecekteki meslektaşısı olarak gördüğü için konuya daha profesyonel şekilde baktığını görüyoruz. Ramazan ve Yılmaz (2017)'in okul öncesi öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması ile görüşlerini araştırdığı çalışmasında, öğretmen adaylarının %56,9'u üç dönem yapılan uygulamaların yeterli olmadığını saptamıştır. Bu çalışmada “okul deneyimi” dersi araştırma kapsamında değilken, Ramazan ve Yılmaz (2017)'inde uygulama dersi mahiyetinde dâhil edilmiştir. İki araştırmanın sonuçlarının mukayesesi “Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı”nda öğretmen adaylarının mezun oldukları zaman kendilerini yeterli hissetmeleri adına uygun sayıda deneyim kazanmalarına yönelik dersler sunulmadığını düşündürmektedir.

“4.Tema olan Uygulama Öğrencileri Etkinlik/Çalışmalar Yaparken Neler Yaptığı” ile ilgili uygulama öğretmenlerinin “*Uygulama öğrencisi kendi etkinliğini uygularken siz ne yaparsınız?*” sorusuna 10 uygulama öğretmeninden 9 tanesi sınıfta gözlem yaptığını belirtmiştir. Sınıf öğretmenleri gelen uygulama öğrencilerini uygulamalarını yaparken zaten gözlemlemelidir. Bir etkinlik süresinden daha uzun olmamakla birlikte gün içinde uygulama öğrencisini çocuklarla baş başa bırakabilmelidir çünkü uygulama öğrencisinin kendini sınıfın öğretmeni olarak hissedebilmesi ve yanında başka bir öğretmen olmadan müdahalesiz bir şekilde o anki süreçte neler yapabileceğini görmelidir. 10 uygulama öğretmeninden 4'ü “*Çok acil bir durumda sınıftan çıkmanız gerektiğini varsayın, sınıfınızda o an sadece uygulama öğrenciniz varsa nasıl bir yol izlersiniz?*” sorusuna ‘sınıftan çıkmadan önce uygulama öğrencisine neler yapması gerektiği ile ilgili bilmesi gerekenleri söyleyip öyle çıktığını’ 2 öğretmen ise ‘çocukları bilgilendirip, organize edip çıktığını’ belirtmiştir. İlk durumda sınıf öğretmeni uygulama öğrencisine bilgilendirme yaparken ikinci durumda sınıf öğretmeni çocukları bilgilendirip çıktığını belirtmiştir Bu durumu değerlendirmeden önce sınıfın durumu, çocukların uygulama öğrencisine olan yakınlığı, dönem içerisinde hangi ayda gerçekleştiği gibi bilgilerin biliniyor olunması gerekir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere ulaşılmıştır:

- Uygulama öğrencilerinin uygulama anaokullarına gitmelerinin amacı okul ortamını görmeleri, çocukları tanımaları, süreci gözlemlemeleri, uygulama öğretmenleri ile bir araya gelmeleri, öğretmenlerin deneyimlerinden faydalanmaları ve mesleğe hazırlanmalarıdır. Anaokulu öğretmenlerinin birtakım sebeplerden dolayı daha etkili ve verimli çalışmalar yapabilmeleri için sınıfta ikinci bir öğretmene ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmenler ise, sınıflarına mesleği öğrenmeye gelen 4.sınıf öğrencilerini mezun olmuş öğretmen yerine koyup

sınıfın sorumluluğunu, yönetmelikteki maddeleri bilmesine rağmen bazen tüm gün bırakmaktadır. Ancak, haftada bir gün mesleğin pratik boyutunu gözlemlemeye ve uygulamalar yapmaya giden 4.sınıf öğrencileri 2.öğretmenlerden beklenen özelliklere henüz haiz olmadıklarından dolayı okul öncesi eğitim sınıflarında artı bir öğretmenin olması birçok açıdan gereklidir. Eğer sınıfta ikinci bir öğretmen yoksa öğretmen uygulama öğrencisine bu sorumluluk yüklenmemelidir.

•Öğretmen adaylarının sınıf içi olaylara daha fazla hâkim olabilmeleri için Öğretmenlik Uygulama Dersinin saatinin veya gününün arttırılması öğretmen adaylarının sınıf içi olaylara daha fazla hâkim olabilmeleri için önemlidir. Bu konudaki önerim uygulamaya gidilen günlerin sayısının arttırılmasıdır. Uygulamaya gidilen gün iki ya da üç gün olursa öğrencilerin edindikleri tecrübe ve yetersiz olduklarını düşündükleri alanlarda kendilerini geliştirme şansları artacaktır. Böylece üniversiteler daha kaliteli ve tecrübeli öğretmenler mezun etmiş olacaklardır.

•Uygulama Öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimler arttırılabilir ya da üniversite uygulama öğrencisi göndereceği okullardaki öğretmenlere gönüllü eğitimler verebilir. Anaokulu öğretmenlerinin kurum yöneticileri veya hizmet içi eğitimler aracılığıyla yetişkin kişilere rehberlik etme konusunda desteklenmesi öğrencileri ile kuracakları iletişimin daha sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

•Mesleğini nasıl yapacağını öğrenmeye ve deneyimlemeye gelmiş öğrencilere karşı olan bakış açısının değiştirilmesi gerekmektedir. Sınıf öğretmenlerinin uygulama öğrencilerini bir iş/evrak yükü olarak görmemeleri için üniversite uygulamaya göndereceği anaokullarındaki öğretmenlere dönem başlamadan önce kendilerinden bekledikleri ve öğrencilerinin görevlerinin açıklandığı bir ön görüşme mutlaka yapmalıdır. Ön görüşme haricinde, “Öğretmenlik Uygulaması I-II Yönergesi” nin bulunduğu kılavuzun uygulama okulu öğretmeni ve yönetimiyle paylaşılması sürecin sağlıklı işlenmesini kolaylaştıracaktır.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adayları yeterli uygulama yapma imkânı bulamadıklarını ve mesleki becerilerini geliştirmek için üniversitede aldıkları derslerin teorik kaldığını belirtmişlerdir. Görüşme yapılan uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerinin geliştirmesi gerektiği doğrultusunda görüş bildirmişlerdir. İki grubun da benzer düşüncelerde olması Öğretmenlik Uygulaması I-II ile ilgili birtakım düzenlemeler yapılması gerekliliğine işaret etmektedir.

KAYNAKÇA

Aslan, M. ve Sağlam, M. (2017). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Uygulama Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 144-162.

Baştürk, S. (2009). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 439-456.

Coşkun, C. ve Yalın Uçar, M. (2012). “Öğretmen adaylarının Uygulama Yeterliliği Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi. Aydın.

Gökçe, E. ve Demirhan, C.(2005). Öğretmen adaylarının ve ilköğretim okullarında görev yapan uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması etkinliklerine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*,38(1), 43-71.

Gültekin, M. (1993), Öğretmen Adayları için Uygulama Modelleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 25, Sayı:2.

Ramazan, O. Yılmaz, E. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 332-349.

Seçer, Z. Çeliköz, N. Kayılı, G. (2010). Okul Öncesi Öğretmenliği Okul Uygulamalarında Yaşanan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, VII(I), 128-152.

Sılay, İ. ve Gök, T. (2004). Öğretmen adaylarının uygulama okullarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunları gidermek amacıyla hazırlanan öneriler üzerine bir çalışma. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Ünlüönen, K. ve Boylu, Y. (2007). Ticaret Ve Turizm Eğitim Fakültesinde Uygulanan Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Yönelik Öğretmen ve Öğretim Elemanı Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 173.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.

YÖK (1998). Fakülte-Okul İşbirliği Programı
<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/Fakulte-Okul-Isbirligi.pdf> E.T.: 10.05.2020.

Yıldızlar, M., Kargı, E. ve Bozcan, E.Ü. (2011). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anaokullarında “Okul Deneyimi” Uygulamaları: Okul Öncesi Eğitimde İyi Örnekler Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *e-jOURNAL of New World Academy* 6(1), 562-568.

Yüksel, S. (2011). *Türk üniversitelerinde eğitim fakülteleri ve öğretmen yetiştirme* (2.baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.